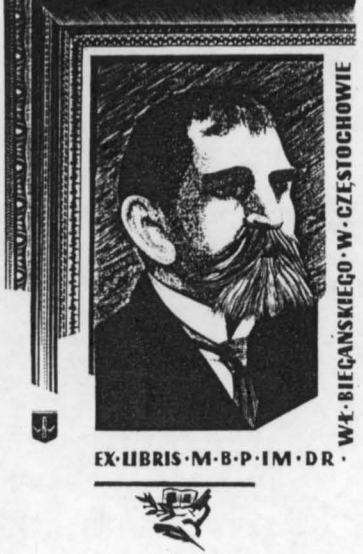

BIBLIOTEKA PUBLICZNA
im. W. Biegańskiego
w CZĘSTOCHOWIE

PRAWA REPRODUKCJI ZASTRZEŻONE

COPYRIGHT RESERVED

№ 212 Niedziela dnia 29 Sierpnia 1915 roku. Cena 6 groszy. ROK X.

GONIEC CZĘSTOCHOWSKI

DZIENNIK POLITYCZNY, SPOŁECZNY, EKONOMICZNY I LITERACKI, POŚWIĘCONY SPRAWOM MIEJSCOWYM ORAZ ZAGŁĘBIA DĄBROWSKIEGO.

PRENUMERATĘ I OGŁOSZENIA przyjmują wszystkie księgarnie, kantory i biura ogłoszeń w Warszawie, Łodzi i miastach prowincjonalnych. | REDAKCJA I ADMINISTRACJA: CZĘSTOCHOWA, II-ga ALEJA Nr. [illegible] — TELEFON Nr. [illegible] | Redaktor lub jego zastępca przyjmują interesantów codziennie z wyjątkiem dni świątecznych od g. 8—10 wiecz. Rękopisów nadesł. redakcja nie zwraca.

WARUNKI PRENUMERATY: Rocznie rb. [illegible], półrocznie rb. [illegible], kwartalnie rb. [illegible], miesięcznie kop. [illegible], wraz z przesyłką pocztową lub odnoszeniem do domów. Zagranicą, za [illegible] [illegible]. Zmiana adresu kop. [illegible]. Listów nieframkowanych lub niedostatecznie opłaconych redakcja nie przyjmuje. | CENY OGŁOSZEŃ: Za wiersz petitowy jednoszpaltowy lub jego miejsce: Nadesłane k. [illegible], przed tekstem k. [illegible], za tekstem, [illegible] [illegible]. Drobne ogłoszenia po kop. [illegible] za wyraz. Najdrobniejsze ogłoszenie kop. [illegible]. [illegible]. Za dołączanie prospektów lub adresów po [illegible] od 1000 egzemplarzy.

Agentury: w Rakowie, Noworadomsku, Myszkowie, Zawierciu, Piotrkowie, Łodzi i Warszawie. Cena pojedyńczego egzemplarza kop. 2.

Komunikaty urzędowe.

Komunikat niemiecki.

(W. B. T.) Urzędowo donoszą dnia 27 sierpnia:

Wschodni plac boju

Grupa armji feldmarszałka Hindenburga:

Potyczki około Bausk—Schoenebergu, na północny-wschód od M tawy i w okolicy Kowna trwają. Wzięto do niewoli 2450 Rosjan, zdobyto 4 armaty i 3 karabiny maszynowe.

Na południowy-wschód od Kowna odrzuciliśmy nieprzyjaciela.

Forteca Olita została przez Rosjan opuszczoną i przez nas obsadzoną.

Dalej na południe, wojska niemieckie znajdują się w marszu ku Niemnowi.

Przejście przez odcinek Berezówki na wschód od Ossowca zostało wywalczone. Na całym froncie od Suchowoli nad Berezówką, do puszczy Białowieskiej pościg trwa w całej pełni. Dnia 25 i 26 sierpnia armja jenerała Gallwitza wzięła do niewoli 3500 jeńców i zdobyła 5 karabinów maszynowych.

Grupa armji księcia Leopolda Bawarskiego.

Grupa ta trwa w pościgu. Prawe jej skrzydło walczy o przejście przez odcinek Leśna—Krwawa, na północny zachód od Kamieńca Litewskiego.

Grupa armji feldmarszałka Mackensena.

Na północny-zachód od Brześcia Litewskiego zbliżają się nasze wojska do Kamienic—Łaszczyc. Na południowy-zachód od Brześcia Litewskiego nieprzyjaciel został odrzucony przez odcinek Gyty.

Zachodni plac boju.

W Szampanji i na wzgórzach Mozy, zniszczyliśmy francuskie szańce za pomocą wybuchów.

W Wogezach z łatwością odparliśmy słabe natarcie francuskie.

Naczelne dowództwo armji.

Sprawozdanie admiralicji niemieckiej.

Wieczorem, dnia 25 sierpnia jeden z naszych małych krążowników ostrzeliwał rosyjską stację sygnałową na półwyspie południowa Ristna na wyspie Dagoe i częściowo zniszczył ją. Jednocześnie inny mały krążownik skierował skuteczny ogień na stację sygnałową Andreasberg, również znajdującą się na Dagoe. Nieprzyjacielskich sił morskich nie spostrzeżono.

Zastępca naczelnika sztabu admiralicji BEHNKE.

Komunikat austrjacki.

WIEDEŃ, (W. B. T.) Urzędowo donoszą z 26 sierpnia:

Rosyjski plac boju.

Twierdza Brześć Litewski upadła Landwera Węgierska generała Arza odebrała nieprzyjacielowi położoną na południowy-zachód od fortecy wieś Kobylany, wskutek czego przełamała zewnętrzną linję fortyfikacyjną i napadła od tyłu na najbliżej leżący fort. Zachodnio-galicyjska, Szląska i północno-morawska piechota wzięły jednocześnie szturmem fort, położony na południe od miejscowości Koro[illegible] Wojska niem[illegible]

cíła rosyjskie straże tylne około Buzny i Wyżwy.

W pośród armji, znajdujących się we wschodniej Galicji, nie słychać nic nowego.

Zastępca szefa sztabu generalnego v. Hoefer.

Dzisiejsza sytuacja.

System, który od roku 1871 ujął w żelazne kleszcze zbrojeń nietylko Europę lecz i ojczyznę chińskiej herbaty i gejsz japońskich, czarny ląd Lincolna i strefę „Yankee Doodle" —święci dziś swe tryumfy. Do niedawna od Uralu do Pirenejów, od najpółnocniejszych fjordów aż do najpołudniowszego cypla pomarańczowo-oliwkowej ziemi włoskiej rozbrzmiewały narzekania na jarzmo pokoju, które dzięki nieustannemu rynsztunkowi wojennemu ciężyło podatkowo nad rolnictwem, przemysłem i handlem całego świata. Narzekania były ogólne „Diedka za riepku—riepka za żuczku—żuczka za wnuczku itd.", jak w bajce białoruskiej. Zbroił się Paweł, zbroił się Gaweł, jeden prześcigał drugiego w doskonałości zbrojeń, przygotowywali się wszyscy, nie do ataku lecz do obrony. I ten był błąd, bo wygrywa atakujący. „Audaces fortuna juvat". Tak i tym razem. — Wygrywa najlepszy buchalter i płatnerz.

Retoryka przez długie wieki utrzymywała się na programie racjonalnego nauczania. Wymowa zwycięża nieraz tam, gdzie rozum z sił opada. Słynnym jest typ starej Kornackiej przekupki staromiejskiej warszawskiej, która przegadać zdołała wszystkich razem i każdego zosobna Ta przekupka potokiem słów swych zalewała najbardziej przekonywające systemy przesłanek całych wypraw zbiorowych studentów, artystów a nawet uczonych warszawskich, którzy postanawiali sobie ją przegadać. Atoli zanim, który bądź, jak pisze Kostrzewski w swych pamiętnikach, zdążył gębę otworzyć, Kornasia, wnosząc z długich peleryn o celu przybycia kompanji, już zaatakowała go w ten sposób, że silący się na dowcip logik lub artysta milknął zadziwiony.

Najlepszą wymową są karabiny maszynowe i armaty, najlepszą logiką wojenną nurkowce i samoloty — Wprawdzie przed wybuchem wojny sztukę lotniczą Francja, a nawigacyjną Anglja posunęły do artyzmu, atoli z chwilą nagłego rzutu Germanii „artyści" ci zamilkli szpetnie, jako niemi.

I nic niema, coby usprawiedliwiało opinję świata o potędze owych potęg kulturalnych. Legenda się rozwiała—pozostało doświadczenie, że pokój miał rację o tyle, o ile wytapetowany był szrapnelami i prochem bezdymnym, a gospodarstwo było tem lepsze, — im więcej posiadało moździerzy.

Wszystko to widać dopiero dziś, nie widziano tego ani lat temu 30, ani dawniej w naszem domowem gospodarstwie, kiedy Skarga jeden tylko przewidywał smutne losy ziemi swojej, jeżeli odrodzenie nastąpić nie zdąży, a jeszcze wcześniej, gdy Demostenes w „Filipikach" [illegible] dzwon [illegible]

Dziś również wytłomaczyć sobie możemy śmierć bohaterów Samsonowych i zdrajców Miasojedowych.— wszystkie te samobójstwa, rozstrzelania i szubienice, towarzyszące kampanji rosyjskiej na zachodnim froncie. Wyćwiczone w czasie 43 letniego zbrojnego pokoju wojska niemieckie posuwają się do tej pory niezachwianie naprzód przez linie Wisły, Narwi. Niemna i Buga, przez Dęblin, Warszawę, Łomżę, Modlin, Kowno, wreszcie Brześć ku Dyneburgowi i Moskwie, błotom Pińskim i Berezynie

Jednomyślny ze wspomnianym Demostenesem choć o 25 niemal wieków od niego późniejszy austriacki marszałek margrabia Montecucculi rzekł, iż do wojny trzeba trzech rzeczy: pieniędzy, pieniędzy i pieniędzy. Sentencję mądrego Austrjaka oparły na bagnetach już w r. 1870 Prusy i od tej pory rzesza cesarsko-niemiecka, której przewodniczą, z pomocą swej organizacji i jednomyślności ducha zdobywa mury Warszawy i Brześcia.

Fr. Galiński.

—:—

Przyszłość Polski w prasie czeskiej.

Prasa czeska wszystkich odcieni zamieściła pod wspólnym nagłówkiem „O przyszłości Polski" szereg obszernych cytat z pism berlińskich, z wiedeńskiego organu „Polen", z dzienników poznańskich oraz z „Nowej Reformy" krakowskiej. Prasa czeska pragnęła podać w taki sposób całokształt obecnych zapatrywań na kwestję polską.

Aeroplan rosyjski nad Lwowem.

„Kurjer Lwowski" z dnia 24 b. m. donosi: Wczoraj po godzinie 8 rano zjawił się nad miastem rosyjski aeroplan z dwoma lotnikami, zaopatrzonymi w bomby. Po okrążeniu miasta latawiec, ostrzeliwany gęsto, zatrzymał się przez chwilę nad dworcem Podzamcze, gdzie jeden z lotników upuścił dwie bomby. Pocisk ugodził w stojący na torze wagon i zabił znajdujących się wewnątrz czterech funkcjonarjuszy. Drugą bombę rzucono obok mostu na Zniesieniu. Aeroplan poszybował następnie w stronę ulicy Żółkiewskiej, gdzie rzucono zeń trzecią bombę, która padła z hukiem na dziedziniec realności kowala Kapuścińskiego na ulicy Zborowskich. Wskutek wybuchu bomby wszystkie szyby w szerokim promieniu powypadały z ram z brzękiem, przyczem pies, w pobliskiej budzie zabity. Po dokonaniu napadu lotnicy oddalili się w kierunku Dublan.

Bombardowanie Kamieńca Podol.

Do dziennika rumuńskiego „Uniwersul" donoszą z Kijowa, iż kilku wojennych pilotów austrjackich zjawiło się nad Kamieńcem Podolskim i rzuciło na poszczególne części miasta bomby.

Nowa pożyczka.

Przez Sztokholm donoszą z Petersburga o postanowieniu, powziętem przez rząd rosyjski wskutek orzeczenia komisji budżetowej, dotyczącem zaciągnięcia nowego długu państwowego wewnętrznego drogą [illegible] czania na mil[illegible]

nad nową linią posiadać będą tak poważny charakter, iż zadecydować mogą o operaciach wojennych na całym wschodnim teatrze boju.

Ruch w Bułgarji.

Pisma włoskie dowiadują się, że bułgarski król Ferdynand przerwał nagle swoje wywczasy i powrócił pospiesznie do stolicy. Kilka godzin po przybyciu zawezwał król do pałacu swego prezesa ministrów i odbył z nim długą konferencję. Korespondent „Petit Parisien" dowiaduje się, że Bułgarja ociąga się z wystąpieniem po stronie czwórporozumienia jedynie z obawy przed Serbją, która godzi się obecnie na ustąpienie Macedonji, a po wojnie może wystąpi z nowemi pretensjami.

Ameryka a Niemcy.

„Daily Telegraph" donosi z Nowego Jorku:

Podług wiadomości z Waszyngtonu, ambasadorowi niemieckiemu zostaną wręczone paszporty, a ambasador amerykański w Berlinie zostanie odwołany i będzie zwołany kongres celem zastanowienia się nad mobilizacją, jeśli Niemcy nie uznają storpedowania parowca „Arabic" za krzywdę.

Rumunja.

Ważne postanowienia.

„Adverul" donosi, że podczas ostatniego zebrania ministrów był obecny także i prezes Izby rumuńskiej, powołany w tym celu z zagranicy.— Narady toczyły się w tajemnicy—zapadły nadzwyczaj ważne decyzje co do wypadków, jakie rozegrać się mają w niezadługim czasie

Na granicy Rumunji.

Do berlińskiego „Tageblattu" donoszą z Czerniowiec:

Na granicy Besarabii i Bukowiny na północo-wschód od Czerniowiec rozwinęły się ponownie ożywione walki. Od poniedziałku jest w biegu walka artylerji, której odgłos słyszeć można w Czerniowcach.

Blisko granicy rumuńsko-bukowińskiej zbierają Rosjanie nowe siły. — Zdarzyło się przytem, że rosyjska konnica wkroczyła na teren rumuński pod Kotulchotinem. Wyparła ją stamtąd rumuńska straż graniczna ogniem karabinowym.

— o —

Zapomniany siew.

Wychować człowieka — to znaczy nauczyć go żyć. Słusznie też powiedział Kant, filozof królewiecki, że i „wychowanie jest największem i najtrudniejszem zagadnieniem, jakie może być dane człowiekowi" i dla tego zdaniem jego: „człowiek jest niczem, tylko tem, co wychowanie z niego zrobiło".

Nie pomogą tu opozycje malkontentów, Człowiek przychodzi na świat bez żadnej wiedzy. Gdy byśmy dziecko kulturalnych rodziców — oddali na wychowanie ludziom dzikim, napewno nie znałoby kultury swych protoplastów. Bo skąd[illegible]

Niedziela 29 Sierpnia 1915 r.

Ostatni wieczór pożegnalny

Matyldy St. CLAIRE

Z udziałem
p. Włodzimierza Macherskiego
oraz quintetu baletowego dziecięcego i orkiestry z 24-ch osób.

Bilety do nabycia w cukierni p. Błaszczyńskiego (Aleja I róg Dojazd) a w dzień przedstawień od godz. 3-ej po poł. w kasie teatru „CORSO"

UWAGA: W czasie wykonywania numerów publiczność dosali wpuszczana nie będzie.
Początek punktualnie o godz. 7 wieczorem.
Do śpiewu i tańca przygrywa Quintet pod dyrekcją p. A. Szmulewicza.
10 procent dochodu na Częstochow. T-w Dobroczyn. dla chrześcian i żydów.

przyzwyczajeniu młodego pokolenia do tych czynności, które spełniają starsi, celem zaspokojenia potrzeb życiowych i jest, pomimo dużych trudności technicznych, najpiękniejszą częścią ludzkiej twórczości.

Wszelka wiedza jest tylko odmianą wychowania. Od niej zależy wielkość, szczęście i byt każdego człowieka. Narody, które widzimy u szczytu potęgi zaszły tam dzięki wykonaniu powyższej zasady.

U nas ciężkie warunki polityczne i znaczniejsze, niż gdzieindziej, zaabsorbowanie sił przez walkę o byt, nie pozwoliły sprawą wychowania zająć się jak należy i dla tego zostaliśmy daleko za innemi. Jednakże mimo tych przeszkód i u nas budzić się zaczyna chęć wyzwolenia. Swiadczą o tem, bodaj, głosy naszej prasy nawołujące ustawicznie do walki z cie mnotą. I u nas nareszcie spostrzeżono że tylko wychowanie może zapewnić narodowi byt trwały i niezależny

Tak, wychowanie, a innemi słowy szkoła da nam to wszystko Ale o tę szkołę my sami musimy sie postarać i stworzyć taką, aby odpowiadała wielkością swą celom i potrzebom narodu.

Zagranicą genjalni pedagodzy, jak: Froebel, Pestalozzi, Kant, Herder, Basedów, Locke i inni uznali, że „Szkoła nie jest celem samym w sobie i nie powinna nim być nigdy, lecz jest przygotowaniem do życia. Wszelkie więc kształcenie umysłowe powinno być jedynie umiejętnością dopomagania naturze w jej własnym rozwoju". I w myśl tego stworzyli: „szkołę pracy", która ma na celu szerzenie wiedzy za pomocą doświadczeń praktycznych.

U nas nie skorzystano dotąd z poważnych tych wskazań Było szkół względnie dużo, ale takich, które produkowały inteligentów Nie było natomiast szkół, któreby fachowo kształciły.

Teorja nie oparta na doświadczeniu praktycznem ginie szybko w pamięci. Młodzieniec wychodzi ze szkoły przeciążony teorją, znużony, wyczerpany i nic nie warty dla pracy zawodowej i obowiązków, które stawia przed nim życie.

Jedna szkoła „Mittego" w Warszawie była cokolwiek odmienną pod tym względem, to też wychowańcy jej cieszyli się największem uznaniem wśród ludzi pracy. A cieszyli się dla tego, że zdobyli wykształcenie fachowe. O takie szkoły starać się powinniśmy. Mogą być niższe, ale oparte na tej samej idei, łączącej praktykę z teorją.

Krótki ten artykuł nie ma na celu wskazania wszystkich zalet praktycznego wychowania, ale pragnie zwrócić uwagę społeczeństwa, rozgrzać myśl i zachęcić do czynu w tym kierunku.

Zaznaczyć muszę, że nie jest on odosobnionym faktem. Próbki podobne, a nawet szerzej omawiające tę sprawę przedstawiła w nr. 171 „Gońca Częstochowskiego", z dnia 13-go lipca r. b. pani A. K. w swojej „Szkole Rzemiosł". Niestety głos jej przebrzmiał bez echa. Pisał pięknie w № 153 tegoż „Gońca Częstochowskiego" z dnia 22 czerwca p. Ignacy z Łaniowa, w artykule p. t. „W sprawie szkolnej", gdzie przedstawia niewłaściwość tworzenia nowej szkoły przy istniejących tylu innych podobnego typu.

Czyż te 2-u i 4-ro, a nawet 8-io klasówki, fabrykujące materjał do szkół wyższych, dają jakie korzyści [illegible] życia praktycznego?! Żadnych! [illegible] mówi p. A. K. [illegible] chowie sposobiąc nową szkołę powinne były zwrócić uwagę na głos p A. K i zamiast trzeciego gimnazjum filologicznego, stworzyć: „Szkołę Rzemiosł"

I jeszcze jedno pozwolę sobie zamieścić pod adresem Nauczycielstwa Polskiego: mianowicie prośbę o wygotowanie planu dla szkół ludowych. Za parę dni zacznie się powakacyjna siejba, z czemże staną do pracy nasi ludowi oracze? Projekt tego planu istniał w łonie Towarzystwa i jeśli się nie mylę miał być przedstawionym na zjeździe ogólnym nauczycieli Być może, że z obcej winy nie doszedł do skutku, w każdym razie szkoła ludowa traci z tego powodu bardzo wiele.

Paweł Langier.

Dnia 24—VIII - 915 r.

— o —

KRONIKA

KALENDARZYK

Dziś 29 w niedzielę św. Jana Chrzciciela
Jutro 30 w poniedziałek Joachima Ojca N. M. P.
Wschód słońca o godzinie 4 m. 6.
Zachód słońca o godzinie 7 m. 55.

Wiadomości historyczne

1696 Sejm konwokacyjny pod laską prymasa Stanisława Humreckiego.
1514 Zygmunt Stary robi przegląd 35,000 wojska pop Barysowem.

Rozporządzenia urzędowe.

Ogłoszenie.

Stwierdzono, że w tutejszym obwodzie policyjnym wśród żydowskiej ludności istnieje bardzo wiele małżeństw tylko rytualnie zawartych, nie zameldowanych w Magistracie, a zatem urzędowo nieważnych. Również skonstatowano, że tak urodzenia jak i wypadki śmierci tejże ludności nie są wogóle meldowane, lub też bardzo późno, często po upływie kilku miesięcy.

Wzywa się przeto wszystkie osoby żydowskiego pochodzenia, ażeby celem uniknięcia wysokich kar pieniężnych, niezwłocznie wyjednały dla siebie odpowiedni urzędowy dokument ślubny, jak niemniej urodzeń oraz wypadków śmierci, o ile tego dotychczas nie uczyniły.

Kto w przepisanym czasie nie wystara się o odpowiednie dokumenty karany będzie wysoką grzywną.

Częstochowa, 26 sierpnia 1915.

Magistrat miasta Częstochowy
Pierwszy Burmistrz
Knoblauch.
Radca rejencyjny.

—

Dzisiejsze zamknięcie kursów handlowych.

Dziś o godz. 1 po poł. w lokalu przy Alei II nr. 35 odbędzie się uroczysty akt zamknięcia kursów handlowych przy stowarzyszeniu pracowników handlowych i przemysłowych m. Częstochowy oraz rozdania 46 dyplomów i 6 odznaczeń.

Z biura komisji pośrednictwa w pracy.

Z biura komisji pośrednictwa w pracy przy ulicy Dojazd Nr. 9 wyjechało:

w ciągu ub. tygodnia 211 robotników, w tem do fabryk 133 i kopalni 72. Ogółem z biura wspomnianego wyjechało do pracy za granicę 4167 osób.

Pieniądze do odebrania.

W Biurze komisji pośrednictwa w pracy (Dojazd Nr. 9) są do odebrania pieniądze dla następujących osób:

36—Wawrzyniec Pilarski—30 mk., 41—Zofja Żabicka—10 m 38—Wojciech Bednarek—30 m., Marjanna Herman—40 m., 44—Wiktorja Kusa—[illegible] Szczepan Kużepa—70 m., [illegible] Franciszek Wiluś 20 m, 84 Apolonja Bryś—20 m., 92—Marjanna Rzewicka—20 m., 96—Franciszka Sowa—5 m, 101 Michał Witkowski—10 m, 333—Obremska—4 m, 341—Antonina Smolińska—80 m.

352—od Lasonia—20 m., 390—od Adama Patek—100 m

387—Ludwik Zawisz—20 m, 403—Józef Musiał—40 m., 410—Stefan Tomczyk (z reklamacji)—3.41 m., 407—Józefa Trzepacz—120 m.

Po odbiór pieniędzy zgłaszać się należy do biura Komisji pośrednictwa w pracy przy ul. Dojazd nr. 9; zapamiętawszy numer, poprzedzający nazwisko

Świętokradztwo u św. Barbary.

Oddawna już pomimo częstego powtarzania się różnych kradzieży w domach prywatnych - świątynie nasze wolne były od tych zakusów. Po dłuższym czasie jednak złoczyńcy znów pokusili się o grosz, zebrany do skarbonki kościelnej i w tym celu wdarłszy się w nocy z czwartku na piątek do wnętrza kościoła św Barbary, rozbili umieszczoną z boku głównego ołtarza skarbonkę, zabierając to, co w niej było. Zawiadomiona o tym fakcie policja rozpoczęła energiczne śledztwo, które jednak do tej pory nie dało jeszcze pozytywnych wyników.

Z policji.

Skład osobisty starszyzny policyjnej w nowych cyrkułach ustalony został jak następuje:

Komisarjat I, biuro ul. Teatralna nr. 16 — komisarz Tosch i pp Radgowski i Stanisz.

Komisarjat II, biuro ul. Krakowska nr. 15 — komisarz Juncke i pp Elżanowski i Łipczyński.

Komisarjat III, biuro ul. Warszawska nr. 43 — komisarz Pandel i pp. Przybylski i Kaźmierczak.

Biały chleb i bułki.

Piekarnia M. Brodzińskiego, Aleja II nr 42 przy rogu Cerkiewnej otrzymała pozwolenie na wypiek i sprzedaż białego pieczywa, które wydawane będzie za kartkami od lekarza. Ważne jest to zezwolenie szczególniej ze względu na drobne dzieci, źle trawiących starców i chorych.

Koncert wojskowy.

Dziś w niedzielę 29 sierpnia o g. 4 po południu w parku powystawowym rozpocznie się koncert orkiestry wojskowej batalionu obrony krajowej Mosbach pod batutą kap. Pawła Dietsch. Cena wejścia 20 fenigów.

„Mord rytualny" w Częstochowie.

Dowiadujemy się, iż żegnając koncertami sobotnim i niedzielnym w „Corso" publiczność częstochowską p. St. Claire da się wkrótce poznać ze sceny nietylko jako wykonawczyni lecz również jako autorka. Dała ona temu pociągowi swemu upust, opracowując wespół z p. Wł. Macherskim rzecz sceniczną, pełną sytuacji nader ciekawych, oryginalnych i niespodzianych, a zatytułowaną „Mord rytualny". Po powrocie pary autorskiej z gościnnych występów po kraju ujrzymy rzecz tą prawdopodobnie i w Częstochowie.

Listy do odebrania.

W Biurze Kom. pośredn. w pracy (Dojazd 9) są do odebrania listy, adresowane do następujących osób:

1—Kwiatkowski Wawrzyniec, 2—Konieczny Antoni, 3—Marjanna Kasprowska, 4—Kaczmarski Piotr, 5—Kopydło Marcin, 6—Korkus Józefa, 7)—Krzesimowska Ant, 8—Kusłowski Antoni, 9—Komorska Leontyna, 10—Kudewicz Franciszek, 11—Kua Piotr, 12—Kozak Stanisław, 13—Konieczny Wincenty, 14—Kałuży Józefa, 15—[illegible] Salomeja, 16—Raś Jan, 17—Kuź[illegible] Jan, 19—Kucala Marjanna, 32—Krol Jan, 33—Korpiasz Jan, 34—Krawczyk Antonina, 35—Kuzydlak Jan, 36—Karaś Józef, 37—Kowalik Albert, 38—Kowalczyk Agnieszka, 39 — Kapuścińska Sabina.

40—Kaściński Marcin, 41—Kołodziej Jan, 42—Kurbel Jan, 43—Koper Marcin, 44—Kotel Franciszek, 45—Kałuża Wiktorja, 46—Kuśmierek St., 47—Kanek Mania, 48—Kowieński T., 49—Koras Jan, 50—Kruowska Marja, 51—Kucharski Jakób.

52—od Krystaszka Józefa.

53—Kanicka Franciszek, 54—Kotała Antoni, 55—Kowalik Rozalja, 56 Klimczyk Leo, 57—Kulej Ignacy, 58—Krata Andrzej, 59—Krawczyk Błażej, 60—Kmicz Jan, 61—Krasuski Józef, 62—Kiras Jadwiga, 63—Karaś, 64—Karas Jan, 65—Kudlińska Marja, 66—Kaźmierczak Bronisława.

Przeciw biegunce.

Wobec szerzącej się z przerażającą szybkością krwawej dyarji (biegunka krwawa), nie mogę pominąć milczeniem lekarstwa, które może położyć kres epidemji.

Srodkiem tym jest Wrotycz Tanacetum vulgare roślina z rodziny Compositae w stanie dzikim, rosnąca na naszych polach, cmentarzach itd. kwitnie żółto. Sposób użycia następujący: Zaparzyć jak herbatę, zażywać 3 razy dziennie, człowiek dorosły 3 łyżki dziennie, dziecko 3 łyżeczki od herbaty dziennie, nie więcej. Używać, dopóki choroba nie ustąpi zupełnie. Dieta ścisła obowiązkowa. Przed używaniem Wrotyczu zażyć oleju rycinowego.

Srodek ten wypróbowałem na Podlasiu, stosując własnym dzieciom. Obejrzeć roślinę można w moim sklepie, kupić w każdej aptece.

S. Jastrzębski.
II Aleja 16, kwiaciarnia

Kursy pedagogiczne.

Codziennie od g. 11 do 12 odbywają się zapisy na kursy pedagogiczne.

Przyjmowani są wszyscy mający cztery klasy wykształcenia średniego. Kancelarja kursów, znajduje się w gmachu T-wa Dobroczynności.

Lista zgłaszających się coraz bardziej się wypełnia, dlatego też chętni do otrzymania świadectwa nauczyciela ludowego niech spieszą z zapisem.

Kursy są płatne trzy ruble miesięcznie.

Psia niedola.

W ostatnich dniach spotyka się bardzo często na wsiach okolicznych u włościan psy rasowe na łańcuchu.— Są na uwięzi wyżły, dogi, foksterjery i inne psy szlachetne, które podarowane zostały włościanom przez swych panów, nie mogących zapłacić w mieście 30-markowego podatku od psa.

Urodzaj na grzyby.

Jak rzadko kiedy, obrodziły się w tym roku w okolicznych lasach (kruszyńskich, borowieńskich) grzyby, tak zwane prawe, prócz tych mnóstwo jest przeróżnych bedłek, jak surowiatek, kurek, maślaczków, kozaków etc.

Surowiatki (wedł. ludu surlejatki) są kilku gatunków: bladoróżowe, białe, zielone, żółte i czerwone. Wszystkie są jadalne i smaczne, z wyjątkiem krwawo-czerwonej surowiatki, mającej pusty, nie mięsisty trzon, którą najłatwiej poznać po gorzkoszczypiącym smaku. Jest to jedyna odmiana trująca tej rodziny grzybów.

Bardzo smaczne są tak zw. „niemki", mało znane szerszemu ogółowi. Są one żółto-złocistego koloru z mocno i głęboko nasadzonym na cienkim trzonie podługowatym kapeluszem, pod którym na trzonie jest obwódka, w rodzaju kołnierzyka.

Z racji, iż rynek obecnie jest przepełniony kobietami z grzybami, jak i [illegible] lud nie znając trują[illegible]

grzybów — starych, nieświeżych, że grzyby i wszelkie bedłki należy sparzyć wodą przed gotowaniem, lub duszeniem, lub te ostatnie nawet cokolwiek obgotować że wszelkie bedłki, za wyjątkiem niemek i kurek (żółte) a podejrzane, jeśli z nich nie zdzie się skórka, że wszelkie centkowane bedłki są b. trującemi, że trujący grzyb po smaku i niemiłym zapachu się poznaje.

Nie od rzeczy będzie zaznaczyć, właszcza w czasach dzisiejszych, że tak zw. „opieńki", drobne grzybki, rosnące gniazdami na pniach drzew liściastych (tylko—na iglastych trujące) na łąkach, polankach, na cien kich, wysokich, mięsistych nóżkach, lecz nie rurkowatych, które pospolicie i mylnie zowią psiemi, są jadalne i pożywne.

W obecnej porze można tego nazbierać koszami

Prócz tych rosną na łąkach więcej znane, smaczne pieczarki—wierzch biały, a bronzowy spód kapelusza — około połowy września ukażą się zapewne licznie zieleniatki—zielono-żółte i siwe z ledwie dostrzegalnemi łątkami na kapeluszu, „sarny", rydze i „kozie brody", które gotują się w mleku. W. J.

Z teatru.

„Romantyczną żonę" Karola Weinbergera wybrał na swój benefis p. Janusz. Operetka ta nie odbiega daleko od innych tegoż kompozytora, jako to „Panna Kadet" — „Weseli Gadkobiercy" — „Motylek" itd. będąc rozwinięciem tych samych pomysłów muzycznych, a nawet tych samych tematów. Dalej nieco idąc, rzec można, iż czasami twórca jej korzystał nietylko ze swoich pomysłów lecz i z obcych, dość porównać tercik z 2 aktu „Różo, gdzieś była całą noc" ze słynnym „Ignac!.." z winterbergowskiego „Jej adjutanta", podkreślając już wplątanie do partytury orkiestrowej początkowych taktów przemiłej i przemelodyjnej serenady Widla lub parafrazy „Lilji wodnych" Mendelsohna—Bartholdy. Co do gry artystów, to nic nowego o niej powiedzieć się tym razem nie da, każdy w miarę sił (wiadomych już publiczności) czynił co mógł, by współdziałać benefisantowi grającemu dobrze główną rolę Bruksa, w otrzymaniu potopu kwiecia i podarków, od których też nie ustrzegła się jego operetkowa małżonka (rola tytułowa) p. Leonowiczówna, otrzymawszy ukrytą w kwiatach butelkę szampana. Pan Józefowicz swym pięknym głosem i p. Piekarski bajecznym humorem dopełniali całości. Reszta artystów z wyjątkiem jednej pary nie psuła całości wrażenia. Co do reżyserji, to zbytecznem było czynienie w akcie I mistycznego mroku w chwili, gdy dyrektor zakładu kąpielowego naraża się według słów p. Betchero swej na niebezpieczeństwo porażenia słonecznego. fr. gal.

Sprawozdanie kasowe

Chrześcijańskich kuchen Doraźnej Pomocy za miesiąc Lipiec.

RACHUNEK KASY GŁÓWNEJ
za miesiąc lipiec 1915 r.

Saldo na 1 lipca 1915 r.	rb.	3,729.—
Przychód:		
Z kuchni № 1	rb.	428.51
„ 2	„	326.06
„ 3	„	73.45
„ 4	„	1,265 82
Z piekarni Nr. 1	„	4,009.28
„ 2	„	3,408.80
Z ofiar różnych	„	977.36
Z komitetu inkasowego	„	14,44.85
Za bony obiadowe	„	590.—
„ chlebowe	„	198.80
Za wykupione depozyty	„	30.—
	Rb.	29,484.93
Rozchód:		
Wypłacono kuchni Nr. 2	rb.	676 06
„ 3	„	858.45
„ 4	„	16,126.05
„ 5	„	567.44
Wypłacono piekarni Nr. 1	„	5.—
Z r-ków Biura komitetu Doraźnej Pomocy	„	1,271.75
Zapomóg pieniężnych	„	4,526.50
„ różnym instytucjom	„	700.—
Koszta ogólne	„	40 77
... sierpnia 1915	„	4.712.91

Prywatne Gimnazyum Filologiczne Męskie
Wincentego Szudejko

Od nowego roku szkolnego mieścić się będzie w domu **W-go Grabowskiego, ul. Jasnogórska № 24,** w lokalu b. gimnazyum **hr. Kapnist.** Egzamina powakacyjne i poprawkowe od 20 Sierpnia, lekcje dnia 1-go Września. Informacji udziela kancelarja szkoły, ul. Szkolna № 10.

Gimnazjum Żeńskie
W. GOLCZEWSKIEJ-CHRZANOWSKIEJ
w Częstochowie ul. Teatralna № 9.

Podania uczenic przyjmuje kancelarja szkoły codziennie od godz. 9-ej do 12 ej. **Egzaminy wstępne od 1-go do 3-go, lekcje 4-go Września.** Po rozpoczęciu zajęć szkolnych uczenice przyjmowane nie będą.

UWAGA. Na mocy uchwały Zjazdu Rektorów z r. 1909 w Bernie, maturzystki szkoły W. Golczewskiej Chrzanowskiej są przyjmowane na równi z wychowańcami 8-miu kl. gimnazjów męzkich na wszystkie wydziały uniwersytetów Szwajcarskich bez wszelkich egzaminów.

Instytut Muzyczny
F. WITESZCZAKA

przeniesiony został do domu W-go Chętkowskiego, Aleja II № 39.

Zgłoszenia przyjmuje codziennie od 12—1 i od 6—7 po południu. Oddziały: fortepianowy, skrzypcowy, organowy, przedmiotów teoretycznych, śpiewu, solowego, muzyki kościelnej, kapelmistrzowski i nauczycielski.

do dalszego rozporządzenia 50 proc. także bonami. Przy wpłatach, czynionych w walucie niemieckiej winno być za rubel liczone tylko Mk. 1.66.

Częstochowa, 24 sierpnia 1915 r.
Niemiecki Zarząd Cywilny
Naczelnik powiatu
von Thaer.

RACHUNEK KUCHEN.

Saldo kuchen z czerwca	rb.	536 50
Z kasy głównej	„	17,628.49
Za chleb —	„	7,436 48
Za obiady —	„	960 —
Z ofiar specjalnych	„	6.10
	Rb.	26,567 57
Rozchodowano na zakup art spoż. i innych	rb.	26,044.86
	Rb.	522 71

RACHUNEK PIEKARNI.

Mąki razowej i pytl 675 worków—pudów 3375—za cenę	rb.	14,730 —
Soli 64 pudy 4 funty	„	81.82
Węgla 1428 pudów	„	283.60
Robocizna po 50 kop. z worka —	„	337.50
Różne: komorne, światło, olej, amortyzacja	„	281.13
	Rb.	15.714.05

za tę cenę otrzymano:

chleba —	4738 pud.	
inwentarz z czerwca	251 „	12 f.
Przychód na lipiec	4999 pud.	12 f.

ROZCHODOWANO:

Kuchnia I	635 pud.	06 fun.
„ II	577 „	38 „
„ III	129 „	06 „
„ IV	1020 „	15 „
„ V	25 „	07 „
„ VI	20 „	26 „
Zakład Magdalenek	40 „	01 „
Różni —	29 „	03 „
	2477 pud.	22 fun.
Rozprzed. różnym	2247 „	04 „
Ogółem rozchodow.	4724 pud.	26 fun.

WYDANO OBIADÓW:

Kuchnia I po 5 kop.—6251, po 2 kop.—7392, bezpłatnych—66554, ogółem—80197

Kuchnia II po 5 kop —4104, po 1 kop — 6039, bezpłat.—40823, ogółem—50966.

Kuchnia III po 5 k.—1191, po 2 kop.—, bezpłatnych—18365, ogółem—19556.

Kuchnia IV po 5 k — 3009, po 2 kop.—6271, bezpłat.—102,381, ogółem 111,661.

Kuchnia V bezpłatn.—4428, ogół. 4428.

Kuchnia VI bezpł —2029, ogół.—2029.

Ogółem: po 5 k.—14,555, po 2 k.—19,702, bezpł.—234,580.

Ogółem wydano obiadów—268,837.

—::—

Rozporządzenie
o ustanowieniu kursu rubla
z dnia 10 Marca—18 Lipca 1915 roku.

§ 1.

Pieniądze niemieckie muszą być przyjmowane na obszarach Polski rosyjskiej, przyczem ustanawia się wartość 100 mk =60 rublom. Podatki oraz inne opłaty publiczne, płatne przed 10 marca 1915 r. muszą być zapłacone po kursie, ważnym do tegoż dnia t. j. 100 marek = 50 rublom o ile zapłata odbywa się w walucie niemieckiej.

Przy zobowiązaniach prywatno-prawnych powstałych przed 10 marca 1915 r. wierzyciel ma prawo żądania zapłaty w walucie niemieckiej lub rosyjskiej podług własnego wyboru.

§ 2.

Zobowiązania, wynikające z § 1 nie mogą być zmienione lub zniesione przez umowę prywatną stron.

§ 3.

Wykroczenia przeciw §§ 1 i 2 niniejszego rozporządzenia lub usiłowanie takiego wykroczenia karane będzie na zasadzie prawa wojennego karą pieniężną do tysiąca marek czyli sześćset rubli lub więzieniem do 3 miesięcy.

§ 4.

Rozporządzenie niniejsze wchodzi natychmiast w życie

Naczelny wódz na Wschodzie.
v. Hindenburg,
generał-feldmarszałek.

—

Podając niniejsze rozporządzenie pana Naczelnego Dowódzcy na Wschodzie do powszechnej wiadomości, rozkazuię, co następuje:

1) Bony, wypuszczone przez m. Częstochowę, Warszawski Bank Handlowy, tutejszą Kasę Pożyczkowo-Oszczędnościową i Ryski Bank Handlowy mają być przyjmowane przy wypłatach przez każdego w pełnej nominalnej wartości.

2) niemieckie i rosyjskie pieniądze papierowe czyli banknoty oraz wyżej wymienione bony pomimo lekkiego naddarcia lub innych wogóle uszkodzeń mają być przyjmowane w pełnej nominalnej wartości. Bardzo uszkodzone niemieckie banknoty mogą być wymieniane na nowe w kasie powiatowej, bony zaś m. Częstochowy lub wyżej wymienionych banków w odpowiednich instytucjach które je wypuściły.

3) Stosunek trzech walut, z których jednak tylko w markach i rublach wskazane nie mają tu przymusowego kursu, jest następujący:

1 Marka = 0 60 rubla = 1 35 korony
1 Korona= 0.45 rubla = 0 74 marki
1 Rubel = 1.66 marki = 2.20 korony

4) Rozporządzenie to wywieszone być ma na stałe natychmiast we wszystkich zakładach handlowych, sklepach i restauracjach na widocznem miejscu.

Kto wbrew powyższemu rozporządzeniu postąpi lub będzie się starał mu sprzeciwić, zostanie ukarany według prawa wojennego karą pieniężną do tysiąca marek równych sześćset rublom lub też więzieniem do trzech miesięcy. Właściciele zakładów handlowych sprzeciwiający się powyższym przepisom mogą być prócz tego pozbawieni koncesji i ukarani zamknięciem ich zakładów.

Należne podatki, reszty z majątków rentowych i dzierżawy z dóbr donacyjnych za r. 1914 mogą być według powyższego zarządzenia od teraz również wypłacane w rublach (jednak nie bonami) i przy wpłatach walutą niemiecką za rubla płacone być mają dwie marki.

Podatki, renty, dzierżawy za r. 1915 mogą być również płacone w rublach z czego Kasy przyjmować będą aż

Podatek od psów.

Kasując wszystkie dotychczasowe rozporządzenia o uiszczeniu podatku od psów na terenach Polski po lewej stronie Wisły, postanawiam co następuje:

§ 1.

Właściciel psa powinien uiszczać 10 marek rocznie, jeśli mieszka na wsi i 30 marek, jeśli mieszka w mieście

Nabywca psa, już opodatkowanego na rok bieżący, wolny jest od opłaty.

Jeżeli pies, opodatkowany na wsi, przywieziony jest do miasta, należy opłacić 20 marek.

Jeżeli ktoś opłacił podatek na podstawie dotychczasowych rozporządzeń suma zapłacona będzie uwzględniona przy pobieraniu podatku, nałożonego obecnie.

Podatek za rok 1915 należy wpłacić do 1 października r. b., podatki na lata następne do 15 stycznia każdego roku. Sumy podatkowe należy wręczać burmistrzowi w tem mieście lub wójtowi tej wsi, gdzie mieszka płacący podatek. Terminy zapłaty oznaczone będą w pewnych odstępach roku podatkowego.

§ 2.

Do 15 września r. b. należy zameldować wszystkie psy u odpowiednich burmistrzów lub wójtów dla wciągnięcia do listy podatkowej.

Kto po upływie powyższego terminu sprowadza psa lub poczyna hodować nowego, powinien najdłużej w ciągu 2 tygodni zameldować o tem burmistrzowi lub wójtowi dla uiszczenia podatku rocznego.

Pochodzące od opodatkowanej suki młode psy po zaprzestaniu ssania ulegają opodatkowaniu o ile nie są zabite.

§ 3.

Rozporządzenia niniejsze nie rozciągają się na psy, utrzymywane przez władze wojskowe i cywilne do celów służbowych.

§ 4.

Sprzeciwiający się przepisom, zawartym w § 1 i 3 podlegają karze pieniężnej do wysokości od 50 do 1500 marek albo aresztowi 6 tygodniowemu, a w razie powtórzenia — więzieniem poczynając od 3 dni. Oprócz tego nastąpi sekwestr lub zabicie psów które są pośrednią przyczyną przekroczenia niniejszych rozporządzeń.

§ 5.

Przepisy, dotyczące wypełnienia niniejszych postanowień wydawane są przez naczelnika Zarządu Cywilnego.

§ 6.

Rozporządzenie wchodzi w siłę prawną natychmiast.

Główna kwatera, 9 lipca 1915 roku.

v. Hindenburg,
generał-feldmarszałek.

Wskazówki

dotyczące rozporządzenia o podatku od psów i wprowadzenia go w życie.

§ 1.

Rozporządzenie o podatku od psów podane zostaje do wiadomości we wszystkich okręgach gminnych i w okręgu Częstochowy oprócz „okręgu policyjnego" za pośrednictwem ogłoszenia w „Gazecie powiatowej".

§ 2.

Wójci i burmistrze powinni przedstawić niezwłocznie listy podatkowe podług załączonego wzoru w 2 egzemplarzach.

Jeden egzemplarz służy wójtowi (względnie burmistrzowi) jako lista płatności, drugi zaś należy do 15 września r b. wypełnić i doręczyć niemieckiemu Zarządowi Cywilnemu w Częstochowie po wniesieniu do obu list wszystkich psów, zameldowanych do powyższej daty.

§ 3.

Poczynając od 15 stycznia 1915 r. każdego 15 stycznia, kwietnia, lipca i października wójci (burmistrze powinni wręczać tutejszemu Zarządowi Cywilnemu sporządzone według wzoru listy płatności, jako dowód na za-

Teatr PARYSKI II Aleja 19.

Program od soboty 28 do wtorku 31 Sierpnia 1915 r. (włącznie)

Przysięga

STEFANA HULLER

Dramat w 4-ch częściach.

Wszystko po marce (Komedja 1 akcie)

Szkoła w New-Gwinei (Natura w kolor)

Kronika wszechświatowa (Natura)

Na scenie:

Nowość!! Nowość!!

Stan Oblężenia

Operetka w 1 akcie Taurosa.

Ceny miejsc:

Kupon w loży	Krzesło parter	Galerja
70 pf.	50 pf.	80 pf.
80 hal.	60 hal.	40 hal.
40 kop.	30 kop.	20 kop.

Teatr „ODEON" II Aleja 43

Program od soboty 28 do wtorku 31 Sierpnia

Wojna Amerykańska

Dramat osnuty na tle walk amerykańskich, w 2-ch częściach.

Zemsta Indjanki (Dramat)

Czasy się zmieniają (Komedja)

Wszechświatowa kronika kinematograficzna (Z natury)

Augustyn — Cowboyem (Komiczny)

Zmiana programu w **sobotę.**

Początek przedstawień o godzinie 5-ej, w święta o godz. 3 po południu

Ceny miejsc: Miejsce w Loży 50 pf. — 30 kop. — 70 Hal. II miejsce 40 pf. — 24 kop. 55 Hal. III miejsce 20 pf. — 12 kop. — 27 Hal. Wojskowi na 2 miejsca płacą 30 pf. — 18 kop. — 40 Hal. Dzieci na wszystkie miejsca płacą połowę.

Teatr „APOLLO"

I Aleja 12.

W niedzielę 29-go Sierpnia r. b.

MORALNOŚĆ PANI DULSKIEJ

Tragi-farsa Kołtuńska w 3-ch aktach Gabryeli Zapolskiej.

Ceny miejsc

Od 2 00 M. — do 30 pf.

Od 3 koron — do 45 hal.

Od 1-20 kop. — do 18 kop.

Początek o g. 7 m. 15 wiecz.

Zakład Froeblowski oraz Kursy dla Ochroniarek i Wychowawczyń STANISŁAWY LIGĘZÓWNY w Częstochowie, Teatralna 28. Przyjmuje zapisy dzieci oraz pań codziennie prócz świąt od 9 rano do 5 po po południu. **Zajęcia rozpoczęte.**

Kierownik 2-kl. szkoły ogólnej kolei Herbsko-Kieleckiej otwiera zapis. Przyjmuje w kancelarji szkoły (Stradomska 26) codziennie od 9—12 rano. Dzieci które skończyły 3 oddziały przyjmowane będą do II klasy bez egzaminu. Warunki przystępne. Szkoła prowadzoną będzie podług najnowszych wymagań pedagogicznych.

Doktor PAWEŁ **BRONIATOWSKI** Częstochowa, Nowy-Rynek ..., tel. ... 34. Choroby skórne, płciowe, włosów weneryczne i Kosmetyka lekarska. Przyjmuje od 9- 2 rano i od 4—8 pół. Panie od 3—4 popopołud. Stosuje wśródżylne wstrzykiwanie SALWARSANU (HATA 606 i 914) i badanie krwi na syfilis.

meldowane w ubiegłym kwartale psy. Jeżeli takich meldowań nie było, należy to również wykazać.

Każdy przychód psów należy wnosić do listy płatności, każdy rozchód do rubryki „Uwagi".

Każdą zmianę należy dokładnie kontrolować.

§ 4.

Wójci powinni wpływające sumy podatkowe wraz z dochodami, w których notować można zapłacenie lub niezapłacenie, co kwartał, poczynając od 15 października. Tych terminów należy się ściśle trzymać.

§ 6.

O zapłaconych sumach podatku należy posiadaczom psów wystawiać kwity, które muszą zawierać bieżący numer listy płatności.

§ 7.

Wójci lub burmistrze upoważnieni są do dbania o surowe przeprowadzenie rozporządzenia o podatku od psów, a każde przeciwdziałanie należy bezzwłocznie podać tu i ogłaszać, przyczem nakazuje się ponownie, zbyteczne psy zabijać.

Częstochowa, d. 19 sierpnia 1915.

Niemiecki Zarząd Cywilny
Naczelnik Powiatu.
von Thaer.

Z Kłobucka.

Koresp. własna „Gońca Częstoch."

Z kursów dla analfabetów.

W dniu 18 lipca r. b. zostały otwarte kursy dla analfabetów; zaraz po południu odbył się zapis kandydatów, na który spiesznie podążyła młodzież Kłobuska płci obojga. W początkach sala bywała przepełniona słuchaczami, którzy, pałając chęcią czerpania wiedzy, chciwie chwytali każde słowo profesorów. Zdawało się, że liczba ich będzie wzrastać coraz więcej. Lecz jakaś zaszła zmiana. Czy przez jeden miesiąc zdążył już ten zapał młodzieńczy do takiego stopnia ostygnąć, że tylko więcej rozsądni w każdą niedzielę dążą na wykłady, słuchając pilnie. Gdzież się podziała reszta? Czy się już dosyć nauczyła, lub może brakło jej cierpliwości?...

Oj młodzi, młodzi! jak często zapominacie o słowach pewnego wielkiego człowieka, że „cierpliwość jest genjuszem" i, że „nie łatwość zapamiętania, ale wytwałość cechuje ludzi znakomitych". To też chociaż się po schodzą na wykłady słuchacze, lecz cóż z tego, przejdą pierwsze dwie lekcje, a już po pauzie gdzieś się rozchodzą

Młodzieży! uczyć ci się potrzeba i pracować, bo pracą rzetelną każdy nad sobą i nad wszystkimi obowiązana jesteś odbudowywać to, co przez lekkomyślność zostało stracone trzeba więc przebudowywać pojęcia i charaktery, łamać złe skłonności, abyśmy godni byli nazwy Polaków. Gdy nie będzie ludzi ciemnych i próżniaków, nie będzie złamanych życiem wykolejeńców. Szczęście Ojczyzny leży w nas samych, musimy przeto wszyscy razem i każdy oddzielnie dążyć do świadomego celu, a wtedy dopiero będziemy mogli powiedzieć z duną, że kraj nasz jeszcze nie zginął..

Otworzono dla dobra naszego kursy, więc uczęszczajmyż na wykłady, nie marnując czasu bezpłodnie na zbytki, spacery lub grę w karty, co jest bardzo zakorzenione między naszą młodzieżą.

Gdy wykorzystamy ten czas, wybrniemy z dotychczasowej ciemnoty; więc nie traćmy napróżno ani chwili.

Jeden ze słuchaczy.

Kłobuck, d. 20—VIII—1915 r.

— o —

Z Warszawy.

Zgony.

Otrzymano tu wiadomość o zgonie na Wołyniu ś. p. Augustyna barona Kąsinowskiego, literata, poety i redaktora „Dobrej Gospodyni" oraz w Bad-Wildungen kupca warszawskiego ś. p. Franciszka Fuchsa, współwłaściciela olbrzymiej firmy kolonjalnej „Franciszek Fuchs i Synowie", przy ul. Miedzianej.

Z Radomska.

Koresp. własna „Gońca Częstoch."

Zamknięcie kursów nauczycielskich.

W sobotę 27 b. m. zamknięto uroczyście Kursy nauczycielskie. Sprawozdanie o tych Kursach, jakie umieściliśmy przed kilku dniami w „Gońcu Częstoch." uzupełniamy wzmianką że w ostatnich dniach przybył na Kursy uczony agronom, właściciel majątku Smotryszew p. Święcicki, i dał szereg znakomitych odczytów o rolnictwie. Kursy były zorganizowane przez miejscowy oddział Stowarzyszenia nauczycieli polskich. Ponieważ dochód opłat karty wstępu nie pokrył kosztów Kursów, grono słuchaczy na ten cel odegrało w dniu 23 b. m. znakomitą sztukę zakordonową: „Kościuszko pod Racławicami", reżyserowaną przez prof Niemca. Sztuką wykonano z werwą i przejęciem to też bardzo się podobała publiczności. Z pośród amatorów wyróżnili się: pp Niemiec, Nowak, Hajdukiewicz, Wołoszyński i inni. Oprócz tego odśpiewano „Boże, coś Polskę", „Życzenie" Szopena, „O ziemio" P. Maszyńskiego i inne.

Z Kielc.

(Koresp. Własna „Gońca Częstoch.")

Z chwilą ogłoszenia o wprowadzeniu do szkół wykładów w języku polskim i przystąpiono natychmiast do przygotowania w tej sprawie przedewszystkiem nauczycieli miejskich. W Jędrzejowie, na wykłady nauczycielskie zapisało się zaraz 150 słuchaczów. Prelekcje odbywają się codziennie w szkole miejskiej i trwają całe 7 godz. Za wykłady 16 dniowe opłacają nauczyciele po 3 kor., a cywilni po 6 kor. Prelekcje wygłaszają: pp. Praus, Piwowar i Minkiewicz, oraz panie Wejchert, Szymanowska, Witkowska i Radlińska.

Proboszcz parafji Podklasztoru ks. Wład. Gacek. dr. św. Teologji, z powodu utraty zdrowia, przeniesieny został na dziekana do Kazimierzy Wielkiej w pow. pinczowski—ks. Gacek, przebył na Podklasztorzu tylko dwa lata, jego staraniem w tym czasie, wzmocnił mury klasztoru po Cystersach i wyreperował historyczne wielkie organy. Na proboszcza do Podklasztorza przychodzi ks. Marchowski z Sosnowca. W. A. G.

Z Łodzi.

Jeńcy rosyjscy.

Przewieziono przez Łódź koleją kaliską 400, wziętych do niewoli w Modlinie oficerów rosyjskich w tej liczbie 6 generałów.

Między generałami znajdował się komendant twierdzy, generał-lejtenant Bobigr.

Łódzkie piwo do Warszawy.

Niektóre miejscowe browary poczyniły tranzakcje na dostawę piwa łódzkiego do Warszawy.

Sprawa felczerów.

Jak wiadomo, zabronione jest felczerom leczenie chorych na choroby zakaźne. Z tego powodu w związku felczerów wynikła kwestja, czy mają felczerzy prawo w wypadkach gwałtownych zachorowań na choroby epidemiczne udzielać doraźnej pomocy do przyjścia lekarza wówczas g[...] konieczną jest pomoc natychmias[towa], według bowiem przepisów ros[yj]skich byli do tego obowiązani p[od] karą odpowiedzialności sądowej. P[o]nieważ sprawa ta, wobec braku [w] Łodzi dostatecznej liczby lekarzy jest bardzo ważna przeto zarząd zwi[ąz]ku felczerów zwrócił się w tej kw[e]stji do delegacji zdrowia przy ma[gi]stracie m. Łodzi.

Handel pieniędzmi.

Przyjechał do Łodzi pewien [...]piec z Warszawy, który przywi[ózł] ze sobą 300,000 rb. w gotówce w [ce]lu zamiany na marki.

Z tego powodu onegdaj na ul. Zawadzkiej przed hotelem „Brist[ol]" zgromadziło się kilkaset handlujący[ch] pieniędzmi, tworząc niebywałe [...]gowisko.

Żądza istnienia silniejsza niż w[szy]stko. Kaz. Zdziechowski.

Ofiary.

Na biednych do uzn. redak. R[...]nik Stefan z Zawodzia rb. 1, [...] Nr. 416

Członek Centralnego Komitetu [...] na powiat Częstochowski p. E. Wi[...] przysłane mu do mieszkania rb. [...] (bonami) przesyła za pośrednictwem [re]dakcyi № 417

na Zakład Paralityków Rub. 50[...]

na Zakład Magdalenek Rub. 50.0[...]

Rower z wolnem kołem prawie nowy do s[przedania] ul. Wieluńska № 3 wiadomość w [...] „Częstochówka"

W zakładzie freblowskim Maryi Ka[...]skiej-Żelisławskiej zajęcia z dziećmi ora[z kur]sa dla freblanek rozpoczynają się jak zwykle [...] Września.

Zginął paszport wydany przez magistr[at] Częstochowy na imię Władysława [...] oraz pieniędzy rb. 8 i świadectwo z fabryki [...]

Osoba inteligentna poszukuje pracy, m[...] na kuchni i gospodarstwie wiejskiem. [...] wyjechać. Sosnowiec dom kolejowy 18 B. [...]

Lokal po cukierni zaraz lub od 1 Paź[dziernika] do wynajęcia III Aleja 52.

Pokój umeblowany do wyn[ajęcia] wprost Powiatu Szkolna 9, Gali[...]

Po niemiecku mówić i pisać w krotkim [czasie] nauczę. Warunki przystępne. Teatralna [...] m. 9. Wiadomość codziennie od 5 do 7 p[...]

Filolog długoletni doświadczony pedagog [udziela] lekcji i korepetycji z zakresu kursu gim[nazjum] filologicznego specjalność łacina. Żelazna [...]

Do sprzedania 40 pudów **Chmielu** w [...] Kocin.

Do wynajęcia pokój umeblowany Teatral[na ...]

OGŁOSZENIE.

Klijenci moi już od dłuższego czasu bezustannie uskarżają się że brenery ich (palniki) często kopcą, dymią i psują się, a to każdy rozumie że to następuje tylko wskutek **złej i nieoczyszczonej nafty.**

Ażeby więc temu złemu zaradzić, to od dnia wczorajszego rozpocząłem w moim składzie lamp detaliczną sprzedaż nafty, **gwarantowanej dobroci, czystej, bez żadnych szkodliwych domieszek dla brenera** i sprzedaję nie drożej jak największe składy nafty w Częstochowie.

Kto więc chce mieć brener utrzymywany zwykle w najlepszym porządku to niech zaopatrzy się w naftę ze składu lamp W. Szpielmana I Aleja Nr. 6 egzystującego w naszem mieście 35 lat, a wtedy będzie miał możność przekonania się, jaka jest różnica pomiędzy złą a dobrą naftą.

Z poważaniem
W. Szpiegielman
I Aleja Nr. 6.
Hurtowy i Detaliczny
Skład lamp, szkła, i porcelany
oraz **Nafty.**

Zakład Freblowski Jadwigi Lucht-Michalskiej

Przyjmuje dzieci od 3—10 l. t. Zajęcia freblowskie: gimnastyka leczni za śpiew, na żądanie konwersacja języków obcych, oraz komplety przygotowawcze dla uczącej się dziatwy. Zapisy codziennie od 9 6 po poł.

Nabywać można we wszystkich aptekach i składach aptecznych.

BYSTYDZIEŃSKI i PIEŃKOWSKI
Apteka w Częstochowie
MIGRENO - NERVOSIN
przyjmuje się w wodzie bez opłatka
przeciwko migrenie
bólem głowy, newralgji i t. p.

Oryginalne nasze proszki w żółtem opakowaniu z czerwonym drukiem i znakiem Lis.

Kupię rower używany. Tamże tanio okazyjnie do sprzedania maszyna do pisania „Remington" Ostatni Grosz Jan Szmidla sklep bławatny. 610—

Wykłady, na Kursach Handlowych W. Nassalskiego,

półrocznych, dla osób płci obojga, rozpoczną się 1 Września r. b Zapisy przyjmuje i informacji udziela Kancelarya. Kursów przy ul. Teatralnej № 23 m. 3 codziennie od 3—4 po poł. Specyalny wykład korespondencyi handlowej niemieckiej i francuskiej po rb. 10 za kurs

Podania Prośby i Obrony Przepisywania na maszynie, oraz wszelką korespondencyę niemiecką załatwia skutecznie Renomowane biuro próśb M. Schönfeld. Cerkiewna № 5 parter z frontu. Wiadomość także I Aleja № 1. w składzie win codziennie od 2 [...]

Gimnazjum M. Słowikowski[ego] ul. Teatralna Nr. 24.

rozpoczyna egzaminy wstępne dnia [...] Września r. b. Wszelkich info[rmacji] udziela kancelnrja godziennie od [...] 10—12 i od 3—6. Wpisy zniżon[e ...]

Nauczyciel - wychowawca pos[zukuje] miejsca w szkole lub na wyjazd do [...] gdzie czas wolny poświęci pracy w rolnictwie [i] leśnictwie. Języki: polski, rosyjski, niemiecki, [fran]cuski (teorek) i łacina [...] 4-go Bl[...]

Redaktor i wydawca F. D. Wilkoszewski.